



WIADOMOSCI WARSZAWSKIE

WE SRZODE DZIA 28. WRZESNIA ROKU 1768.

Z PORTUGALLII

Z Lisbouy d. 8 Sierpnia.

Zaprzętaią się tu, oporzędze-
niem Pałacu *de Necessidades* na-
zwanego. Ponieważ wyniesio-
no z niego wszystkie nabożne
obrazy, a ganki do przyległego
Kościoła W.W. XX. Oratorii
zamknięto, przeto sądzą, iż mie-
szkanie w tym Pałacu ofiarowa-
nie będzie Xiążęciu *de Cumberland*
Brata Króla Jmci W. Brytan-
nii, który przez dni kilka tu za-
bawi, nim przedsięwziętą do

Włoch żeglugę wykona. Do-
piero w tym czasie, pokazało się
pierwsze Telemaka na iezyk
nasz przetłumaczenie, a to ie-
szcze od oryginału swego w wie-
lu miejscach odmienne.

Z WŁOCH

Z Rzymu d. 10 Sierpnia.

Stan
ninieyszy interesów naszych
wielce jest zawikłany, tak dale-
ce, iż nadziei ieszcze nie masz
wyplatania się z tych trudności.
Poseł Francuski namienić miał,

iż Dwór jego kóniecznie domaw-
ga się zaiazdu Miast i Xięstw
Castro i Ronciglione, a lubo Mar-
grabia *Tanucci* ieden z glówniey-
szych Ministrów Króla Jmci Ne-
apolitańskiego, inszego dotąd
w tey mierze był zdania, iednak
powiadają, iż zaiazd ten za trzy-
tygodnie będzie do skutku
przyrowadzony. Dwór Wie-
deński, do którego *Ociec S.* udał
się, ieszcze nie dał odpowiedzi,
rozumieją iednak, iż od przyię-
cia pośrednictwa nie wymówi-
się, lecz tylko wyrozumieć pier-
wiew zechce iakie są zamysły
Dworu Francuskiego. Nuncy-
usz w Wiedniu zostający wiel-
kie czyni nadzieie, i namienia,
że los dalszy Xięstw *Castro i Ron-*
ciglione zawisł od zdania Cesarza
Jmci i Cesarzowey Królowey
Jemci. Kardynał *Jmé Negroni*
z tym się dał slyszec; że sprawy
nalze nie są w stanie despero-
wanym, ale owszem w krótcie
do lepszego stanu będą przypro-
wadzone. Tenże Kardynał *Jmé*
miał konferencyą z Poslem Kró-
lów Jemciów Francuskiego i
Hiszpańskiego. Nowa ta wszczę-
ta jest trudność z ceremoniału
początek biorąca. Hrabia *Agui-*
lar Posel Hiszpański u Dworu
Turyńskiego tędy przeieżdżał
mając iechać do Turyna. Bę-
dąc tu, niechciał pierwszą oddać
wizytę Kardynałom, mianowi-
cie Kardynałowi *Orsini* Posłowi
pełnomocnemu Króla Jmci oboy
ga Sycylii. Ten postępek cho-
ciaż nie był potwierdzony od in-
nych zagranicznych Ministrów,
iednak za przyzwoity był uzna-
ny od Kardynała *Piccolomini*.
Pierwszy on, z znakomitą para-
dą wizytę oddał pomienionemu
Hrabi, a potkawszy go na publi-
czney drodze, wysiadł z karety,
i przez czas nieiaki z nim ro-
znawiał. Wszysey inni Kardy-
nali wielce to zgañili rzeczoz-
nemu Kardynałowi. A Kar-
dynał *Cavalchini* odebrałszy o-
tym wiadomość, list do niego
ostrzy napisał; który to list do a-
któw Sekretaryi Konsystorskiej
wpisano dla pamięci w potomne
czasy. Mówią nawet, iż *Ociec*
S. zabronił do czasu Kardyna-
łowi *Piccolomini* sprawowania u-
rzędu Legacyi Kraiu Rawenny.
Montenepinów sprawa powsze-
chną jest tu rozinów materyą;
zatrudnia ona Turków i Wene-
tów daleko bardziey niż zrazu
rozumiano. Rzepita Wenecka
chcąc zuchwałym buntownika
Stefano zamysłom koniec uczy-
nić posłała woysko ku *Montenero*,
gdzie się woyska Tureckie iuż
zgromadziły.

Z Liworny d. 12 Sierpnia.

Otworzenie komunikacy między *S. Fiorenzo* i *Bastia* wiele Francuzom kosztowało, i nie mało też uszczerbku Korfykanom przyniosło. Zostaie Francuzom opanować Mialta *Oletta* i *Furiani*, aby cale panami Prowincyi *Capo Corso* zostali. Ale te dwa miejsca mocno są okopane, a Korfykanie tak się mężnie w nich bronią, iż do oblężenia przystąpić trzeba będzie. Często bywają utarczki, po większej części z klęską Francuzów, gdyż Korfykanie doskonale Kray swój znający umieją zasadki czynić, a zatym wiele nader ludzi Francuzom sprzątać. Nie mało też Francuzów umiera przez choroby, których nieprzyzwyczajenie się ich do Korfykańskiego Kraju jest przyczyną. Fregatta Angielska *Aquilo* nazwana wezła do portu naszego dnia 9 tego miesiąca. Przybyła ona z wyspy Korfyki z Kawalerem *Murray*, który przez dwa dni miał konferencyą z Generałem *Paoli*. Tenże Kawaler dalszą do Londynu przedsięwziął podróż z Korfykanem iednym od Generała *Paoli* do Anglii wysłanym.

Z A N G L I I.

Z Londynu d. 26. Sierpnia.

Nie tylko postęпки mieszkańców w nowey Anglii zganione od innych osad nie były, ale owszem wydane od tych są listy cyrkularne ogłaszające, iż się takiegoż w postępkach swoich prawidła trzymać będą, i o tym Agentom swoim w Londynie doniosą. Za odebraniem tych wiadomości, Dwór wydał do Irlandyi rozkazy, aby tam dwa inne Regimenty na okręty wzięte były; zatym nie dwa tylko, iak przedtym chciano, ale cztery Regimenty do Ameryki będą posłane. Z tym wszystkim pokazuje się iawnie, iż osady nasze mają przyiaciół władze Królewskiej, chociaż im i na nieprzyiaciółach nie zchodzi. Minister nasz w Lisbonie Pan *William Littleton* nie przestae z wszelką troskliwością starać się o uprzatnienie trudności w handlach naszych tam zachodzących. Tym umysłem otrzymawszy audyencyą, Memoryał w tym interessie do rąk Królowi Jmci oddał. Kompanie nowe Branylijskie w Portugallii od kilku lat ustanowione, na naywiększej są Kupcom naszym w handlowaniu przeszkodzie. Czekamy tu w krótcie dokładney i ostatney od Lisbońkiego Dworū w tych interessach odpowiedzi. Pewne

z Indyi Wschodnich mamy wiadomości, o odkrytych tam dyamentowych i złotych minerałach, nader przednich i obfitych, ludzi tylko, nam na dobywanie onych brakuie. Wszakże kompania Indyjska pilnie o wysłaniu tam ludzi sposobnych zamyśla. Lord *Baltimore* dnia wczorajszego z liczną asystencyą z tąd do *Harwich* wyjechał, dla przedsięwzięcia nowych do rozmaitych Krain podróży. Lord ten w wielkiej teraz, u całego prawie narodu nienawiści zostaje. Podług wszelkiego podobieństwa, wyjedzie z tąd do Niemiec, a z tamtąd do Rosji. Dobra swoje w *Epsom* sprzedał. Stolarz jeden kupił je za 20,000 tysięcy F. S. Król Jmć Duński, u siebie najczęściej w Pałacu *S. James* jada, trzy u stołu jego bywają dania, każde od 15 półmisków, co czyni półmisków 45, która liczba Anglikom wielce jest miła. Handel włosów bobrowych gdy nad miarę upadł, znaleźli się niektorzy, co o skutecznym onego podźwignieniu myśleć zaczęli. Między innemi liczna jest tu przedniejszych Pandów kompania, która przedsięwzięła wielkie, trybem dawniejszym nosić Kapelusze, przez co nie tylko handel ten będzie wsparty, ale

też droga do wyprowadzenia za granice tego towaru zagrodzona. Kupcy nasi przez Lorda *Cathcart* naszego u Dworu Petersburckiego Ministra wyrobić to od Imperatorowej Jemci Rosyjskiej pragną, aby ona, Angielskiego sukna na odzianie wojska swojego używać kazała, co jeśli otrzymaia, niezmiernie Królestwu temu przybędą korzytki.

Z N I E M I E C

Z *Wrocławia* d. 2 *Września*

Dnia dzisiejszego po południu, około godziny wpół do wtorey, przybył tu Król Jmć Pruski w kompanii Xiążęcia Jmci Pruskiego, iako też dwóch Xiążąt Jemcościów Brunświckich.

Z *Lipska* d. 7 *Września*. *Baron de Hohenthal*, *Hrabia Einsiedel*, *Konfylliarze Hopfgarten* i *Blummer* przybywszy tu ieszczę dnia 30 przeszłego miesiąca, Kommissyą na rozeznanie przyczyn rozruchów w tutejszey Akademii zagaili z rozkazu naywyższej w tym tu Państwie władzy. Dnia 31 Sierpnia ogłoszono wyrok Elektorcki pod datą 27 Sierpnia w Dreźnie podpisany. Spokojność i porządek dobry zupełnie był przywrócony.

S U P L E M E N T

DO WIADOMOŚCI WARSZAWSKICH

WE SRZODĘ DNIA 28. WRZESNIA ROKU 1768.

Z Rzymu d. 13 Sierpnia. Znalazło się tu pewne towarzystwo, które politowaniem nad nędzą bliźnich wzruszone postanowiło, nowy dla inwalidów szpital wystawić. Zaczęto razem i składkę zbierać i fundamenta zakładać. General *Schuwaldow* odebrał przez Bankierza *Belloni* znaczne z Petersburga summy, za które ma kazać sporządzić modele wyborniejszych tu znajdujących się posągów, na co też pozwolenie od zwierzchności otrzymał. Polei *Francuski* z *Frascati* tu nazad powrócił.

Z Rzymu d. 19 Sierpnia. Najmniejszey tu wiadomości mieć nie możemy o powodzeniu Generała Rzeczypospolitey *Weneckiey* w *Dalmacyi*, lubo częste z tamtąd rada *W. Wenecka* odbiera listy. Domyślają się jednak, iż nie bardzo pomyślnie interesa tam iść muszą ponieważ nie przestają w one strony wysyłać wiele nader amunicyi i sprzętów wojennych.

Z Genui d. 6 Sierpnia. Francuzi otworzyli sobie komunikacyą między *Bastią* i *S. Fiorenzo*. W potyczce z tey przyczyny zasłęty, Pan *Barbaggio* jeden z wodzów *Korfykańskich* wzięty jest w niewolę, a Pan *Achilles Murati* raniony.

Z Isola-Rossa d. 13 Sierpnia. *Korfykanie* zabrali *Francuzom* mnóstwo wielkie bydła, które dla nich morzem prowadzono. Po pierwszych wyprawach swoich, wrócili się do dawnych kwater. Spodziewają się tu wkrótce flotty *Francuskiej*, ale też nie wątpią, iż wnet i *Angielska* stanie, która dalszemu *Francuzom* na wyspie *Korfyce* rozprzestrzenieniu zabieży. Przed

trzema dniami opanowali Francuzi pod *Oletta* pagórek pewny, i na nim się oszańcowali; ale Korsykanie nagle na nich napadli, armaty i większą część naidulających się tam Francuzów w niewolę zabrali.

Od granic Włoskich d. 20 Sierpnia. Wiadomości, które z Korsyki odbieramy, całe dla Obywatelów tej wyspy niepomyślne są, lubo ich odwaga tak wielka jest, iż kobiety same rzucają się do oręża. Na iedney tylko bitwie narachowano na 40 tych bohaterów zabitych. Z fortecy na wyspie *Capraja* leżącej, wysłane być miało do Hrabi *de Marboeuf* poselstwo z przyrzeczeniem, iż się forteca wojsku Francuskiemu chętnie podda. Dla tej przyczyny zgromadziła w *Bastia* statki, na których wojsko Francuskie do tej wyspy przewiezione będzie. Same niebo zdaie się być Korsykanom przeciwne. W pół Miesiąca Lipca piorun uderzył w proshownią w *Isola-Rossa* przez co wielką w prochu i ludziach ponieśli stratę. Miasto *Furiani* nie jest jeszcze od Francuzów wzięte, ale utrzymać się dłużej nie będą mogli Korsykanie, jeśli wszelkiej zagranicznej pomocy będą pozbawieni, zwłaszcza że Francuzi szkody poniesione łatwo sprowadzeniem świeżego wojska nadgrodzić mogą; iakoż i teraz na 5,000 nowego wojska z *Toulon* do *S. Fiorenzo* przybyło.

Z Frankfurta nad Menem d. 18 Sierpnia. Dnia 12 tego miesiąca przybył tu statek z Moguncyi, z 40 nowo do Hiszpańskiego wojska zaciągnionemi ludźmi. Huszarowie Mogunckiego Arcy-Biskupa i Elektora czuynie na nich mieli oko, iadąc z obu stron rzeki. Gdy tu zawinęli, zabrano wszystkich i do obwachu zaprowadzono. Nazajutrz oznaymie im kazał Magistrat, iż wolność mają obierania służby, gdzie tylko zechcą. Czterech zatył z tym w Cesarzką służbę poszło, a ieden w Pruską. Resztę pod konwoiem do *Hanau* odesłano, z kąd podług wileńskiego podobieństwa na różne strony będą rozefłani.

Z Memmingen d. 19. Sierpnia. Tylko co Miasto tuteysze uwolnione od trwogi z ostatniej burzy wynikającej było, kiedy nowego nabawione zostało przestrachu. Dnia wczoraysze-

go o godzinie 1 z południa zaszło grubemi chmurami niebo, i grzmot o podał słyżać się dał, ale w iednym prawie okamgnieniu straszna powstała z niewypowiedzianym łoskotem burza. Grad tak gęsty padał, iż dzień wnoc się prawie przemienił, wszystkie dachy i okna potłuczone, a wogrodach drzewa gałęzi nawet naygrubszych pozbawione były. Piorun 2 domy spalił we wsi o 4 mile z tąd położoney, ludzie przez boiaźń utracenia życia od gradu, odważyć się na ugałzenie tego pożaru nie mogli, iakoż bydła nie mało od gradu zginęło, na kilka tysięcy ptastwa zabitego na polach znaleziono. Naymnieysze były kawały gradu, które się równały Włoskim orzechom. Winnice i drzewa tak teraz, iak w rzęd zimy wyglądają. Trudna jest rzecz opisać iak wielką ten grad przyniósł całemu Kraiowi szkodę; tak z tey, iako i z tamtey strony Rhenu.

Z Wiednia d. 31. Sierpnia. Przez przybywające codziennie z Moraw i Czechów sztafetty wiadomość mamy, iż Cezarz Jmć w zupełnym zdrowiu zostający, wszelkiego w podróży swoiey powodzenia doznaje. Cezarz Jmć dnia 28 tego miesiąca był w Niemburg, dnia 29 do Kolina udać się miał i tam dwa dni zabawiwszy 1 Września do Pragi pojechać.

Z Wrocławia d. 7 Września. Dnia 2 tego miesiąca Regimenty piezce *de Tauenzien*, *de Stechow* i batallion Granadyerów *de Hachenberg*, popis przed Królem Jmcią z zupełnym iego ukontentowaniem odprawowały. Dnia 5 tego miesiąca takowyż popis odprawowały Regimenty Kiryśników *de Schlabrendorff*, piechoty *de Falkenhain* i Huszarowie *de Boblen*. Tegoż dnia wieczorem odprawiła się tu Opera kobieca.

Z Drezna d. 8 Września. Królewic Jmć Albrycht nagle dnia onegdajszego do Pilnitz przyjechawszy, niezmierną Elektora i Administratora Jmci, iako też i Elektorską Familią napelniał radścią. Na to tylko utyskują wżysocy, iż Królewica Jmci tu przebywanie nader krótkie będzie.

Z Kamieńca d. 10 Września. Dnia 7 tego miesiąca zjechałszy do Kamieńca Jmć Pan Łowczy Koronny udał się do Kościoła Katedralnego, na Wotywę śpiewaną, po której obcho-

dząc uroczyście dzień Elekcji Najjaśniejszego Króla Jmci Nam szczęśliwie panującego *Te DEUM Lsudamus* śpiewano, i przez Infanterią tuteyszą tak z firzelby ręczney jako i z armat ogaja dawano. Po nabożeństwie Jmć P. Łowczy Koronny zgromadzonych pod ten Akt Jchmciów Woytkowych i Ziemian do Rezydencyi swoiey zaprosiwszy na Obiad u kilku stołów, przy biciu zarmat spełniając zdrowie Najjaśniejszego Pana do późna w noc solennie traktował.

Z WARSZAWY DNIA 28. WRZESNIA.

Dnia onegdajszego, iako na terminie z prawa przypadłym za ziechaniem się tu Jchmciów PP. Ziemianów tuteyszych, i uczynionym przez Jmci P. Szydłowskiego Kasztelana Mazowieckiego zagaieniem Seymiku Poselskiego, tudzież wezwaniem do Łąki Jmci P. Potrykowskiego Woyckiego Rawskiego, obrani są zgodnem i głofy na nadchodzący Seym Ordynaryinyi Posłami Jchmć Panowie: Staniszewski Sędzia Ziemiński, i Wołński Podstoli Warszawski. *Z Ziemi Czerskiej stanęli Posłami:* Jchmć PP. Rudzki Cześnik, Okęcki Skarbnik Czerscy. *Z Ziemi Zakroczymskiej:* Jchmć PP. Radzicki Stolnik, Lempicki Sędzia Zakroczymscy. *Z Woiewodztwa Łęczyckiego:* Jchmć PP. Turcki Choraży, Ostrowski Podśedeck, Gomoliński Podkomorzyc Łęczyccy, i Dzierzbicki Kapitan w Woytku Koronnym.

Jmć P. Baron de Krohne Minister Dworu Berlińskiego po żegnawszy w przeszłą Niedzielę Króla Jmci P. N. M. wyjechał nazajutrz z tąd, dokąd w tych dniach Jmć P. Podhoryczanin Generał Major w Woytku Roslyiskim z Ukrainy nadiechał.

Jmć Pan Antoni Kwaśniewski Komendant Fortecy Zamoyki, Pulkownik Woytk Koronnych odebrał z Łąki Najjaśniejszego Pana Patent Generała-Majora w Woytku Koronnym dnia 25 Września.

Wyszła z Drukarni Jchmć XX. Scholarum Piarum Książka pod Tytułem: Przestrogi i Uwagi nad Obowiązkaniami każdego Stanu. Część pierwsza, z Francuskiego przetłumaczona. Druga część w krótkim czasie skończona będzie.